

Menej vzťahov, menej sexu, menej detí. Čo s tým majú smartfóny?

8.9.2026 - Lenka Ivančíková | Zajtra studio spol.

Zatiaľ čo ekonómovia vinia drahé bývanie a sociológovia zmenu hodnôt, najnovšie dáta ukazujú na prekvapivého aktéra demografickej krízy. Kým trávime večery scrollovaním, reálne vzťahy a zakladanie rodín ustupujú do pozadia.

Už roky počúvame rovnaké argumenty. Mladí ľudia neodkladajú **zakladanie rodín** preto, že by nechceli deti, ale preto, že si nemôžu dovoliť vlastný byt, škôlky sú plné a životné náklady neustále rastú. Samozrejme, tieto faktory nepochybne zohrávajú dôležitú rolu. Keď sa však pozrieme na globálne dáta bližšie, zistíme, že prepád pôrodnosti zasiahol vyspelé krajiny bez ohľadu na to, či ich ekonomika rástla, alebo akú štedrú rodinnú politiku vlády zaviedli.

Grafy z posledných rokov odhaľujú zaujímavý fenomén. Bod zlomu, kedy sa pôrodnosť vo väčšine západných krajín odklonila od svojho dlhodobého trendu a nabrala strmý smer nadol, sa prekvapivo **presne zhoduje s masovým rozšírením smartfónov a sociálnych sietí.**

Zdroj: John Burn-Murdoch - Financial Times

Bod nula: Keď krivky zamierili nadol

Analýzy dát ukazujú, že približne do rokov 2008 až 2012 sa celková miera plodnosti vo viacerých rozvinutých ekonomikách držala na stabilnej úrovni, prípadne dokonca mierne rástla. Potom však prišiel zlom.

V období, ktoré demografi označujú ako nástup smartfónov, **začali krivky pôrodnosti prudko klesať.** O niekoľko rokov neskôr sa hodnoty prepadli o dvadsať až tridsať percent pod úroveň predchádzajúceho trendu. Nešlo o postupný, prirodzený pokles, ale o strmý pád, ktorý zasiahol krajiny od Spojených štátov cez Veľkú Britániu až po škandinávské štáty, ktoré sú tradične známe silnou sociálnou podporou rodín.

Zdroj: unsplash.com

Menej fyzickej blízkosti, viac digitálneho obsahu

Prečo by mal technologický pokrok ovplyvňovať to, koľko detí sa narodí? Odpoveď prinášajú behaviorálne štúdie, ktoré mapujú správanie mladých dospelých. Smartfóny zásadne zmenili spôsob, akým ľudia trávia voľný čas. Fyzické stretávanie, randenie a budovanie hlbokých osobných vzťahov bolo sčasti nahradené nekonečným scrollovaním algoritmov, sledovaním videí a online komunikáciou.

Viaceré sociologické prieskumy v USA a Európe potvrdzujú, že mladí ľudia dnes majú preukázateľne **menej sexuálnych partnerov** a menej častý sex ako predchádzajúce generácie v ich veku. S nadsádzkou sa hovorí, že **najväčšou antikoncepciou dneška je smartfón položený na nočnom stolíku.**

Svoju rolu zohráva aj neustále porovnávanie sa s idealizovanými životmi na sociálnych sieťach. To prispieva k nárastu psychických problémov, depresii a pocitom neistoty. Človek, ktorý má obavy zo

svojej vlastnej budúcnosti a stability, má oveľa menšiu tendenciu prebrať zodpovednosť za ďalší ľudský život.

Zdroj: unsplash.com

Technológie ako katalyzátor zmien

Mnohí odborníci pred priamym obviňovaním technológií varujú. Upozorňujú na fakt, že korelácia dvoch javov neznamena automaticky priamy dôsledok. Digitálne médiá nemusia byť spúšťačom, ale skôr katalyzátorom hlbších spoločenských zmien. Smartfóny skrátka dokonale zaplnili prázdny priestor a zosilnili trendy, ktoré v spoločnosti už dlhšie tlejú - individualizmus, tlak na kariérny výkon a strach zo záväzkov.

Mohlo by vás zaujímať:

- Oura priznala problém s batériou prsteňa Ring 4. Záruky ju stáli milióny dolárov
- Nothing OS 5.0 prinesie veľkú dávku noviniek. Ktoré smartfóny ho dostanú?
- AnTuTu Benchmark už nebude merať len surový výkon, zameria sa na realitu

Či už sú smartfóny priamym vinníkom, alebo len tichým spoločníkom tohto demografického vývoja, jedno je isté. **Technológie preformátovali ľudskú intimitu.** Ak chcú štáty zvrátiť nepriaznivé štatistiky, ich odpoveďou už možno nebudú len vyššie rodinné prídavky a daňové úľavy, ale aj hľadanie spôsobov, ako vrátiť ľudí z virtuálneho sveta späť do reality.

<https://www.mojandroid.sk/menej-vztahov-menej-sexu-menej-deti-co-s-tym-maju-smartfony>